

Viziunea Greenpeace pentru pădurile României

»Pădurea nu e cherestea, fauna nu e vânat, iar noi nu suntem puțini«¹

Pădurile sunt esențiale pentru viața oamenilor. Sănătatea umanității pe termen lung și sănătatea ecosistemelor de care depindem au nevoie de păduri mai numeroase și mai bune decât cele existente astăzi. Trebuie să acționăm acum pentru a ne asigura că pădurile își pot împlini în continuare rolul central în stabilizarea climei Pământului, în reglarea circuitului apei și rolul de adăpostire a celor mai multe dintre speciile terestre, inclusiv a oamenilor.

Pădure în Munții Călimani

¹ Alex Găvan, activist de mediu și alpinist de mare altitudine

Viziunea Greenpeace pentru pădurile României

Greenpeace România activează pentru protejarea și administrarea responsabilă a pădurilor, deoarece suntem convinși că fără păduri sănătoase și prospere Pământul nu poate susține viața.

Pădurile sunt o comoară a biodiversității, adăpostind trei sferturi din toate speciile de uscat din lume, multe dintre acestea din ce în ce mai amenințate cu dispariția.² Importanța pădurilor se întinde însă mult dincolo de limitele lor. Pădurile ajută la reglarea climei planetei pentru că ele înmagazinează aproape 861 de miliarde de tone de carbon în biomasă, sol și literă și absorb 30% din emisiile globale generate de umanitate.³ Distrugerea pădurilor este responsabilă de producerea unei cincimi din totalul gazelor cu efect de seră din lume – mai mult decât toate avioanele, autovehiculele, vapoarele și trenurile de pe planetă la un loc. De asemenea, pădurile reglează ciclul apei în natură, astfel încât depindem de ele pentru a avea apă de băut și pentru a ne cultiva hrana.

Până în prezent, 80% din pădurile lumii au fost degradate sau distruse. Trebuie să protejăm ceea ce a rămas din aceste ecosisteme extraordinare, mai ales ultimele peisaje forestiere intacte. Mai puțin de 2% din suprafața Europei a rămas neafectată de impactul activităților umane. Cele mai mari suprafețe de păduri primare

din zona temperată se găsesc în Carpații românești. Acestea adăpostesc cea mai mare populație de urși din Europa, specii rare și endemice, și carnivore mari, precum râsul sau lupul.

Prin natura sa, România este o țară a fagilor, având cele mai întinse păduri virgine de fag din Europa. Unicitatea acestor ecosisteme a fost recunoscută prin acordarea statutului de patrimoniu mondial UNESCO pădurilor de fag din Slovacia, Ucraina și Germania. Opt păduri primare de fag din România vor fi de asemenea înscrise ca situri UNESCO, completându-se astfel o prețioasă moștenire naturală europeană.

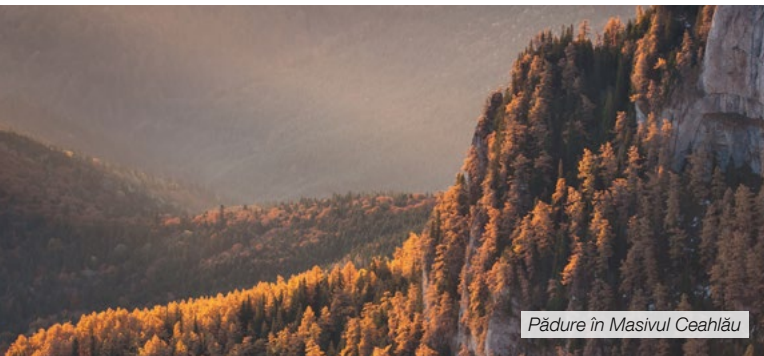
Pădurile din România adăpostesc cea mai mare populație de urși din Europa

² *State of the World's Forests (SOFO)*, FAO, 2016, p. 2

³ *Pan, Yude et al., A Large and Persistent Carbon Sink in the World's Forests, 2011*

Viziunea Greenpeace pentru pădurile României

Cu toate acestea, pădurile din România sunt amenințate: tăieri ilegale, practici forestiere iresponsabile, tăieri la ras inclusiv în zone protejate, tăieri în pășunile împădurite, o legislație slabă și o proastă aplicare a legii au dus la pierderea și degradarea pădurii. Se estimează că pădurile complet funcționale din punct de vedere ecologic acoperă numai 23% din suprafața țării.⁴ Folosirea eficientă a pădurii din perspectivă economică – cu respectarea valorii ei ecologice – și distribuția echitabilă a beneficiilor derivate către întreaga societate românească sunt împiedicate de corupția generalizată. Susținem că, în schimb, pădurile din România trebuie protejate, gestionate responsabil, dezvoltate și perpetuate,

Pădure în Masivul Ceahlău

cu scopul de a întreține și îmbunătăți multiplele servicii pe care aceasta le oferă, contribuind astfel la satisfacerea nevoilor de mediu, sociale, economice și culturale ale societății.

► Astfel, pentru viitorul pădurilor României Greenpeace propune:

A crearea unei ample rețele de zone protejate;

B implementarea unei silviculturi responsabile pentru asigurarea unui ecosistem forestier cât mai apropiat de cel natural;

C procesarea locală și superioară a lemnului, precum și consumul responsabil de produse forestiere.

A. Zonele protejate

Greenpeace promovează înființarea unei rețele consistente de arii protejate, care să includă zone de strictă protecție pentru a permite desfășurarea proceselor naturale și care să prevadă coridoare ecologice și zone tampon.

Aceasta înseamnă:

1. Protejarea strictă și permanentă a tuturor pădurilor virgine și cvasivirgine rămase, și a Pădurilor cu Valoare Ridicată de Conservare (PVRC).⁵

⁴ *Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României, Orizonturi 2013-2020-2030, București 2008*

⁵ *Valoarea ridicată de conservare este dată de biodiversitate, rolul antierozional, caracterul de pădure primară sau cvasi-virgină, rolul pădurii în păstrarea identității culturale și de asigurare a mijloacelor de trai pentru comunitățile locale etc. (<https://ic.fsc.org/en/smallholders/support/technical-materials/high-conservation-values-and-biodiversity>)*

Viziunea Greenpeace pentru pădurile României

2. Asigurarea ocrotirii reale pentru ariile protejate și a unei administrări responsabile bazate pe o abordare axată pe conservarea și dezvoltarea biodiversității. Toate ariile protejate trebuie să fie administrate de organisme auditate pe baza unor planuri de management care să monitorizeze și să evalueze progresul către obiectivele de conservare.
3. Stabilirea unor zone de »intervenție zero« în toate ariile protejate – inclusiv în siturile Natura 2.000 – care să constituie o rețea de zone strict protejate unde procesele naturale să se poată desfășura fără intervenție umană. Aceasta presupune că tăierea arborilor, vânătoarea sau oricare altă intervenție umană este interzisă. Pentru pădurile aflate în proprietatea statului, care servesc în special bunăstării întregii societăți, ar trebui să se stabilească zone de protecție strictă pe cel puțin 10% din suprafață. Pentru a reduce la minimum influențele externe, aceste zone ar trebui să fie, în mod ideal, de cel puțin 1.000 de hectare.
4. Realizarea de coridoare ecologice care să facă legătura între diferitele zone de strictă protecție pentru a permite migrația biodiversității. Aceste zone și coridoare sunt înconjurată de spații tampon care acționează drept scut împotriva influențelor negative externe.
5. Implementarea unor acțiuni ferme pentru eradicarea tăierilor ilegale de arbori, atât în zonele protejate, cât și în afara lor.

6. Dezvoltarea unor soluții de administrare a ariilor protejate centrate pe comunitățile locale în vederea medierii între drepturile de proprietate și folosință a terenurilor și obiectivele de conservare a biodiversității.
7. Construirea unui sistem funcțional de plăți pentru serviciile de mediu furnizate de păduri – pornind de la nivel local către unul global – de exemplu prin finanțarea ariilor protejate, mai ales prin plăți compensatorii pentru pădurile proprietate privată individuală sau obștească.

Gater în satul Măguri, județul Cluj

B. Administrarea responsabilă a pădurii

Viziunea Greenpeace România pentru silvicultură se bazează pe ideea că pădurile sunt ecosisteme vii și complexe și că nu va fi vreodată posibil să descriem, explicăm sau să evaluăm cu adevărat structura, dinamica și funcțiile pădurii. De aceea silvicultura ar trebui să promoveze sănătatea ecologică a pădurii. Doar un sistem forestier sănătos asigură beneficii economice și poate satisface

nevoile sociale și culturale. Aceasta înseamnă că administrarea pădurilor, din perspectiva Greenpeace, trebuie să reflecte următoarele principii:

1. Principiul ecologic:

A Aproape de Natură: administrarea pădurilor va urma îndeaproape condițiile naturale. Astfel, toate activitățile silvice urmează structurile și dinamica naturală a pădurii. Gestionarea pădurii sprijină compoziția, structura și funcțiile asocierilor locale naturale de specii, de vreme ce acestea reprezintă cel mai adaptat ecosistem, rezultat în urma milioanei de ani de selecție naturală și evoluție. Acestea caracterizează diversitatea naturală și biologică a unei zone, reflectând condițiile de mediu trecute și actuale.

B Capacitatea: rata folosirii și mai ales rata de recoltare a lemnului va fi substanțial sub capacitatea naturală de regenerare a pădurii, pentru a permite refacerea rezervelor de carbon și a biodiversității. Cotele de recoltare trebuie adaptate la productivitatea ecosistemului dat și vor respecta întotdeauna sănătatea și capacitatea naturală a pădurilor.

C Principiul precauției: practicile de management trebuie reduse la strictul necesar și se vor aplica doar acele măsuri de gestionare

Viziunea Greenpeace pentru pădurile României

cu impact negativ minim asupra ecosistemului forestier. Susținem această abordare deoarece credem că practicile silvice curente supun ecosistemul la stres, ceea ce poate provoca dezechilibre sau chiar colapsul ecosistemului. Mai mult, această abordare reflectă principiul precauției, așa cum a fost acesta definit în Declarația de la Rio pentru Mediu și Dezvoltare.⁶

Pentru a putea asigura respectarea principiilor de mai sus, este nevoie ca planurile de management să fie realizate, implementate, evaluate și actualizate potrivit rezultatelor procesului de monitorizare, promovând astfel un management adaptativ. Planurile de management trebuie să cuprindă un rezumat pe înțelesul tuturor, care să fie disponibil public.

2. Principiul social:

Pădurile vor fi administrate într-o astfel de manieră încât să acopere cererea de lemn și alte produse forestiere pentru populația rurală, iar sectorul forestier va oferi locuri de muncă și va fi o sursă de venituri pentru populația rurală. Operațiunile silvice vor menține sau îmbunătăți bunăstarea socio-economică a comunităților locale și a muncitorilor forestieri. Astfel, prelucrarea lemnului trebuie să se facă cât mai mult posibil la nivel local pentru a maximiza beneficiile pentru comunitățile locale. Guvernul român trebuie să

creeze stimulente economice – în limita cadrului legislativ al UE – astfel încât procesarea lemnului la nivel local, la scară mică, să nu piardă în fața marii industrii a lemnului.

Drepturile oamenilor și ale comunităților locale asupra proprietății și folosinței terenurilor și a resurselor trebuie respectate. Politicile silvice trebuie să sprijine identitatea și cultura comunităților locale, indiferent de natura proprietății pădurii.

Pădurea virgină Mușeteica, Munții Făgăraș

⁶ <http://www.unep.org/Documents.multilingual/Default.asp?DocumentID=78&ArticleID=1163>

Păduri lângă satul Drumul Carului, județul Brașov

3. Principiul Economic:

Respectând principiile ecologic și social, sectorul forestier trebuie să își propună să acopere cererea națională de lemn și produse forestiere, să maximizeze valoarea adăugată și să contribuie la dezvoltarea rurală prin procesarea locală și superioară a acestor produse. Astfel, exportul de buștean nu este benefic și nu trebuie permis. Operațiunile silvice trebuie să respecte și să se supună tuturor legilor, reglementărilor, tratatelor, convențiilor și acordurilor.

Aplicarea legii pentru combaterea delictelor silvice și a crimelor de mediu asociate este o prioritate absolută.

4. Principiul multifuncțional

Pădurile trebuie gestionate ca parte integrantă a dezvoltării responsabile a întregii țări, armonizând funcțiile ecologice, sociale, economice, culturale și alte funcții relevante ale pădurii. În ceea ce privește pășunile împădurite, se va încuraja ca folosirea pentru pășunat să fie redusă la minimumul necesar, pentru a se permite astfel creșterea suprafeței pe care pădurea își poate urma procesul natural de dezvoltare.

Astfel, practicile de management trebuie să mențină și să îmbunătățească pe termen lung beneficiile de mediu, sociale, economice și culturale ale pădurii, dar și să mențină sau să refacă ecosistemul, biodiversitatea, resursele și peisajele.

5. Principiul transparenței:

Consultarea tuturor factorilor interesați este o precondiție a administrării responsabile a pădurii. Toate activitățile relevante din sectorul forestier trebuie să fie planificate și implementate în urma consultării cu actorii relevanți, cu experți și cu publicul interesat.

Principiile de mai sus conduc la următoarele practici de management silvic:

1. În 10% din suprafața fiecărui trup de pădure nu vor avea loc niciun fel de intervenții, astfel încât să se creeze o rețea de »zone de referință«. Acestea sunt reprezentative pentru compoziția naturală și dominantă a pădurilor din zonă. Mărimea unei asemenea zone de referință este recomandat să fie de minimum 100 de hectare. Acestea vor servi drept zone de studiu, unde procesele naturale vor fi observate și documentate pentru a fi comparate cu procesele din pădurile administrate. Astfel, aceste zone servesc în mod explicit drept zone de referință, fiind folosite pentru cercetare. Ele nu trebuie confundate cu zonele de protecție strictă selectate în principal în scopul protecției naturii (vezi A – Zone Protejate).
2. Cel puțin 10% dintre copaci rămân în pădure ca arbori-habitat și arbori morți pentru a contribui la susținerea unui ecosistem divers și funcțional. În plus, în suprafețele de pădure administrată activ sunt păstrați tot timpul cel puțin 10% dintre arborii din ultima clasă de vârstă. Tăierile de arbori vor urmări să mențină proporția naturală a speciilor. În cazul în care în zonă există păduri primare, structura acestora va furniza indicii în privința numărului și compoziției arborilor din pădurile gestionate.
3. Se vor efectua doar tăieri de arbori individuali, astfel încât deschiderile rezultate la nivelul coronamentului să fie de maximum 0,3 ha.
4. Volumul de lemn pe picior nu ar trebui să scadă sub, ori ar trebui să ajungă la cel puțin 70% din volumul potențial pentru tipul natural fundamental de pădure.
5. Orice tăieri în arboretele de tip natural trebuie să respecte și să mențină proporția naturală a speciilor și, în același timp, să urmărească diversificarea claselor de vârstă.
6. Acolo unde pădurile de fag sau cele mixte au fost înlocuite în ultimul secol cu păduri de molid, amenajamentele silvice trebuie să prevadă revenirea la compoziția inițială a pădurii.
7. În zonele unde este nevoie de refacerea pădurii, de reîmpădurire și împădurire, plantările trebuie realizate astfel încât să refacă ecosistemul natural local.
8. Se vor folosi numai tehnici și proceduri ne-invazive pentru a evita afectarea ecosistemului forestier.
9. Construirea și întreținerea drumurilor forestiere și a liniilor de transport al lemnului se limitează la nevoile reale, și se vor executa în așa fel încât să nu fie afectat solul, pădurea și peisajul.
10. Regenerarea pădurii se face în principal prin regenerare naturală.

Viziunea Greenpeace pentru pădurile României

11. În păduri plantările trebuie să constituie o excepție și să fie făcute doar cu specii autohtone și materiale forestiere de reproducere cu proveniență locală.

Aceste principii nu permit următoarele tipuri de practici silvice:

1. tăieri rase,
2. monoculturi,
3. introducerea de specii exotice de arbori,
4. aplicarea de pesticide și îngrășăminte,
5. degradarea solului prin compactare, arat, etc.,
6. extragerea integrală a arborilor dintr-o zonă sau arderea biomasei,
7. asanarea zonelor umede,
8. activități perturbatoare în timpul perioadelor sensibile din punct de vedere ecologic.

C. Produsele forestiere și consumul

Greenpeace recunoaște valoarea economică a lemnului, în cadrul dezvoltării durabile, rolul și relevanța acestuia ca material ecologic și regenerabil. Cu toate acestea, risipa de produse forestiere la nivel global conduce la continua distrugere a pădurilor într-un

ritm de milioane de hectare în fiecare an. Principalele motive care stau la baza distrugerii și degradării pădurii, provocând tăieri ilegale de arbori la scară mare, sunt atât practicile forestiere irresponsible, cât și slaba aplicare a legii.

Mai mult, luând în considerare că pădurile cresc și se refac lent, lemnul pe care îl produc trebuie să fie privit ca o resursă naturală valoroasă dar limitată, ce trebuie tratată în consecință.

Astfel, Greenpeace susține următoarele:

1. Lemnul și produsele forestiere nu trebuie irosite, ci folosite cu responsabilitate și în mod cât mai eficient – de la hârtie și lemn de foc până la materiale de construcții și mobilă.
2. Fabricarea produselor din lemn de calitate înaltă și durabile trebuie să aibă prioritate în fața celor cu durată scurtă de viață sau de unică folosință.
3. Trebuie încurajat consumul responsabil de produse forestiere și reciclarea acestora printr-un program la nivel național.
4. Companiile care procesează și comercializează produse derivate din lemn trebuie să își verifice lanțurile de aprovizionare pentru a se asigura că nu contribuie la distrugerea pădurii.

Date și cifre

- ▶ Astăzi, conform Inventarului Forestier Național, pădurile ocupă în România doar 28,95% din suprafața țării (6,90 milioane de hectare)⁷, cu mult sub media țărilor din UE de 32,4%⁸ și substanțial sub minimul sugerat de 45%⁹.
- ▶ Cea mai recentă analiză Greenpeace arată o medie de 96 de cazuri de tăieri ilegale de arbori identificate zilnic în 2015¹⁰, rată în creștere față de nivelul din 2009 – 2011 când au fost raportate 28 de cazuri pe zi¹¹, 2012 când erau raportate 50 de cazuri pe zi¹² și 2013 și 2014 când se ajunsese la 62 de cazuri zilnic.¹³
- ▶ Pădurile României adăpostesc peste 26.000 de specii de plante și animale, unele endemice și pe cale de dispariție, inclusiv carnivore mari precum lupul și râsul și jumătate din populația de urs brun a Europei.¹⁴
- ▶ Potrivit unei analize Greenpeace și a Universității din Maryland, fragmentarea habitatelor produsă în ultimii 15 ani din cauza unui management iresponsabil, cum ar fi realizarea de drumuri și practica tăierilor rase, a însemnat pierderea de către România a ultimului Peisaj Forestier Intact (IFL)¹⁵ și degradarea a aproximativ 361.000 ha de pădure.¹⁶

7 <http://roifn.ro/site/rezultate-ifn-1/>

8 http://ec.europa.eu/agriculture/forest/index_en.htm

9 Victor Giurgiu, *Considerații asupra stării pădurilor României – partea I: declinul suprafeței pădurilor și marginalizarea împăduririlor*, Revista Pădurilor, nr. 2/2010

10 <http://www.greenpeace.org/romania/Global/romania/paduri/Publicatii/Raport%20taieri%20ilegale%202015.pdf>

11 [http://www.greenpeace.org/romania/Global/romania/paduri/Despaduririle%20din%20Romania/Taierile%20ilegale%20de%20arbori%20in%20padurile%20din%20Romania%20\(2009-2011\).pdf](http://www.greenpeace.org/romania/Global/romania/paduri/Despaduririle%20din%20Romania/Taierile%20ilegale%20de%20arbori%20in%20padurile%20din%20Romania%20(2009-2011).pdf)

12 <http://www.greenpeace.org/romania/ro/campanii/paduri/publicatii/taieri-arbori-2012/>

13 <http://www.greenpeace.org/romania/ro/campanii/paduri/publicatii/Tierile-ilegale-de-arbori-din-Romania-2013-2014/>

14 *Strategia națională și Planul de acțiune pentru conservarea biodiversității 2014–2020*

15 <http://www.intactforests.org/world.webmap.html>

16 <http://www.greenpeace.org/romania/ro/campanii/paduri/publicatii/harta-pierderi-paduri-3-hectare>

Greenpeace este o organizație internațională independentă, prezentă în peste 55 de țări din întreaga lume, care acționează pentru a schimba atitudini și comportamente, pentru a proteja și conserva mediul înconjurător și pentru a promova pacea.

Greenpeace CEE România, Calea Șerban Vodă 176, sector 4, București, Tel./Fax +40 31 435 57 43 **Contact** info.romania@greenpeace.org, www.greenpeace.ro **Fotografii** Dorin Bofan, Cristi Grecu, Tomáš Hulík, Miłta Kobal, Thomas Einberger, Valentin Sălăgeanu / Greenpeace
Design Henning Thomas / Greenpeace

GREENPEACE